

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ

ՏԱԹԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2022-2026 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի կողմից

Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Սամվել Լալայանի կողմից

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 2022 թ մարտի 15-ի թիվ 10-Ա որոշմամբ

Տաթև համայնք

2022թ.

Բ ն վ ա ն դ ա կ ու թ յ ու ն

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ.....	3
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	5
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ.....	15
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ.....	22
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	24
ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ.....	26
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ.....	28
ՀԶԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ.....	50
ՀԶԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ.....	50

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

Հարգելի՛ համայնքաբնակներ,

ՀՀ Սյունիքի մարզի Տաթև համայնքի 2022-2026թթ. հնգամյա զարգացման ծրագրի նպատակն է սահմանել համայնքի զարգացման տեսլականը, ամենօրյա աշխատանքով, նորարար գաղափարներով հասնել դրա իրագործմանը: Համայնքի զարգացման տեսլականի հիմքում բնակչի կյանքի որակի բարելավումն է, անհրաժեշտ պայմանների ստեղծումն ու ապահովումը:

Այս փաստաթուղթն է հիմք հանդիսանալու առաջիկա բազմաթիվ նախաձեռնությունների, կոնկրետ իրագործելի ծրագրերի, տարեկան համայնքային բյուջեների, տարեկան աշխատանքային պլանների կազմման համար, նաև՝ դառնալու համայնքային ներկա իշխանության աշխատանքի արդյունքների գնահատման օրինակելի չափման միավորը:

Տաթև համայնքի 2022-2026թթ. զարգացման ծրագիրը մշակելիս հաշվի են առնվել սահմանադրական և օրենսդրական փոփոխություններով պայմանավորված հրամայականները:

Ներկայացվող ՀԶԾ-ն առաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Տաթև համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: ՀԶԾ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների և ենթակառուցվածքների առկայությամբ: ՀԶԾ-ում հնարավորինս հաշվի են առնվել համայնքի հանրային ծառայությունների մատչելիության և հասանելիության, նոր ծառայությունների մատուցման և դրանցով պայմանավորված լրացուցիչ ծախսեր առաջանալու խնդիրները: ՀԶԾ-ն մշակելիս որպես կողմնորոշիչ են դիտարկվել համայնքի զարգացնելու անհրաժեշտությունը, համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խրախուսման առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ զբոսաշրջության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) հնարավորությունները, արդյունավետ կառավարման իրականացումը: Վերհանված հիմնախնդիրների հիման վրա, ելնելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից, համայնքի ղեկավարը՝ համայնքապետարանի աշխատակազմի և Տաթև համայնքի ավագանու հետ միասին մշակել է համայնքի 2022-2026թթ. ՀԶԾ-ն, որը քննարկվել և հաստատվել է համայնքի ավագանու կողմից և դրվել է գործողության մեջ:

Համայնքի 2022-2026թթ. ՀԶԾ-ում ներառված են Տաթև համայնքի հետագա զարգացումը ուղենշող համալիր միջոցառումներ, որում ընդգրկված են նաև դրույթներ իմ նախընտրական ծրագրերի բաղադրիչներից: Այն Տաթև համայնքի ներդաշնակ և համաչափ զարգացման,

բնակիչների բարեկեցության ապահովման համար առաջիկա հինգ տարիներին ընդունված ծրագիր է, որը հանդիսանալու է համայնքապետարանի գործունեության ուղեցույցը:

Փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձվել նրա ներդաշնակեցմանը ՀՀ ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով ՀՀ պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների հետ լիակատար համագործակցություն՝ խթանելով մեր երկրի և համայնքի կայուն զարգացումը տվյալ ծրագրերի հետևողական իրականացման արդյունքում:

Տաթև համայնքի ղեկավար՝

Սամվել Լալայան

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Համայնքի ընդհանուր բնութագիրը

Տաթև բազմաբնակավայր համայնքը ձևավորվել է նախկին Շինուհայր, Տաթև, Խոտ, Հարժիս, Հալիձոր, Սվարանց, Տանձատափ, Քաշունի համայնքների միավորումից՝ ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 2015 թվականի նոյեմբերի 24-ին ընդունած «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն:

Համայնքի կենտոնի՝ Շինուհայրի հեռավորությունը մայրաքաղաքից կազմում է 235 կմ, մարզկենտրոնից՝ 81 կմ, իսկ Երեվան-Մեղրի մայրուղուց՝ 7 կմ: Մինչբնակավայրային ճանապարհներով իրար հետ կապված են Տաթև համայնքի բոլոր բնակավայրերը (աղյուսակ 1): Տաթև համայնքը միջհամայնքային ճանապարհներով կապված է Որոտան, Բարձրավան, Աղվանի, Լձեն (Սիսիանի շրջան), Նորավան (Սիսիանի շրջան), Գորիս և Քարահունջ համայնքների հետ:

Աղյուսակ 1. Համայնքի կազմի մեջ մտնող բնակավայրերի հեռավորությունը համայնքի կենտրոնից և բարձրությունը ծովի մակերևույթից

Հ/հ	Բնակավայրի անվանումը	Բնակավայրի հեռավորությունը համայնքի կենտրոնից	Բնակավայրի բարձրությունը ծովի մակերևույթից
1.	Շինուհայր	-	1450 մ
2.	Տաթև	19 կմ	1610 մ
3.	Խոտ	2.5 կմ	1450 մ
4.	Հարժիս	18 կմ	1700 մ
5.	Հալիձոր	4.5 կմ	1250 մ
6.	Սվարանց	22 կմ	1700 մ
7.	Տանձատափ	23 կմ	1400 մ
8.	Քաշունի	28 կմ	1500 մ

Տաթև համայնքի տարածքը հյուսիսից դեպի հարավ-արևելք ձգվում է եռաբլրի սարահարթից և տարածվում դեպի Որոտան գետի անդնդախոր ձորը, ձորով շարունակվում դեպի հարավ-արևմուտք: Հարավարևելյան ու հարավային մասում գետի աջ ափի այգիներից վեր, ձորալանջին փոված թփուտային տարածություններն են՝ սահմանակից խիտ անտառին:

Տաթև համայնքի վարչական տարածքում են գտնվում Տաթևեր ճոպանուղին (գ.Հալիձոր, գ.Տաթև), Սատանայի կամուրջը (գ.Տաթև), Տաթևի վանական համալիրը (գ.Տաթև): Համայնքի

տարածքում գտնվում է չօգտագործվող օդանավակայան (գ.Խոտ): Համայնքի տարածքում գտնվում է խոշոր էլեկտրական ենթակայան (Շինուհայրի ենթակայանը): Ձորի մեջ առկա է 2 հատ փոքր հզորության էլեկտրակայան, որոնք ձգվում են դեպի հարավ՝ դարձյալ Որոտանի ձորը՝ «Զուվարի» այգիները, իսկ էլեկտրակայաններից դեպի հյուսիս սահմանագիծը հանդիսանում է Գորիս տանող ճանապարհը:

Համայնքն ունի շատ կտրտվածության դաշտեր, բլուրներ, ձորեր, ձորակներ, լեռներ, անհարթ տարածություններ: Ցածրագույն կետը Որոտանի ափն է՝ 800-900 մետր բարձրությամբ, բարձրագույն կետը՝ Եռաբլրի սարավանջում հասնում է 2000-2100 մետրի: Համայնքից երևում է գեղեցիկ բնապատկեր. արևմտյան կողմում Զանգեզուրի լեռնաշղթայի մի մասն է՝ Արամազդ գագաթով (3392մ), հարավային կողմում՝ Բարգուշատի անտառապատ մասը: Արևելյան կողմում հեռվում երևում է Արցախի լեռնաշղթայի մի մասը:

Բնակլիմայական պայմանները փոփոխական են և ոչ բարենպաստ գյուղատնտեսության համար: Դաշտերը հիմնականում ոռոգովի չեն և բերքատվությունը մեծ կախում ունի տարվա տեղումներից: Ձմեռը ցուրտ է, բքաշունչ: Ամառը զով է, երբեմն էլ շոգ ու երաշտ: Ձորում գարունը շուտ է բացվում, աշունը ուշ վերջանում: Ձնածածկույթը Եռաբլրի տարածքում տևական է լինում, ուղեկցվում բքի վերածվող ուժեղ քամիներով: Երբեմն փակվում են ճանապարհները, դադարում է երթևեկությունը: Գարնանը լինում են տեղատարափ անձրևներ: Տարվա մեծ մասը մառախուղը Որոտանի ձորի անբաժան ընկերակիցն է: Համայնքը հարուստ է տարածքում գտնվող տարբեր ժամանակներին կառուցված պատմամշակութային հուշարձաններով: Դրանցից որպես խոշորներ առանձնանում են «Տաթևի Անապատը» (գ. Տաթև) և «Հալիձորի Հարանց Մեծ Անապատը» (գ. Հալիձոր):

Ստորև ներկայացվում է համառոտ տեղեկատվություն համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի մասին.

1. **Շինուհայրը** հանդիսանում է Սյունիքի մարզի ամենամեծ բնակավայրը, տարածքը կազմում է 5245,1 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1450 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 235 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 81 կմ: Բնակավայրում առկա է 10 բազմաբնակարան բնակելի շենք՝ 3 հարկանի (յուրաքանչյուր շենքում 18 բնակարան), 510 առանձնատուն: Բնակչության թիվը՝ 2579 ,որից՝ 1326 արական, 1253 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը՝ 544 /կին՝ 243/, 1369 զբաղվածներ՝ այդ թվում նաև գյուղատնտեսությամբ:

2. **Տաթև** բնակավայրի տարածքը կազմում է 7627,12 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1610 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 253 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 50 կմ, համայնքի կենտրոնից 19 կմ: Բնակավայրում առկա է 2 բազմաբնակարան բնակելի շենք՝ 2 հարկանի (մի շենքում 2 բնակարան, մյուսում՝ 4), 220 առանձնատուն: : Բնակչության թիվը՝ 814 ,որից՝ 415 արական, 399 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը 280 /կին՝ 130 /, գրանցված գործազուրկներ՝ չկան:
3. **Խոտ** բնակավայրի տարածքը կազմում է 1795,19 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1450 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 237 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 69 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 2,5կմ: Բնակավայրում առկա է 1 բազմաբնակարան բնակելի շենք՝ 2 հարկանի (շենքում 4 բնակարան), 172 առանձնատուն: : Բնակչության թիվը՝ 919, որից՝ 484 արական, 435 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը՝ 136 /կին՝ 62/, գրանցված գործազուրկներ չկան:
4. **Հարժիս** բնակավայրի տարածքը կազմում է 5629,79 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1700 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 232 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 84 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 18 կմ: Բնակավայրում առկա է 164 առանձնատուն: Բնակչության թիվը՝ 741 որից՝ 400 արական, 341 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը 270 /կին՝ 120/ :
5. **Հալիձոր** բնակավայրի տարածքը կազմում է 2776,74 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1250 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 241 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 62 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 4,5կմ: Բնակավայրում առկա է 5 բազմաբնակարան բնակելի շենք՝ 3 հարկանի (յուրաքանչյուր շենքում 2 բնակարան), 113 առանձնատուն: Բնակչության թիվը 612, որից՝ 299 արական, 313 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը 206 /կին՝ 98 /, գրանցված գործազուրկներ՝ չկան:
6. **Սվաքանց** բնակավայրի տարածքը կազմում է 1620 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1700 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 258 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 51 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 22 կմ: Բնակավայրում առկա է 110 առանձնատուն: Բնակչության թիվը 146 ,որից՝ 64 արական, 82 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը 80 /կին՝ 42 /, գրանցված գործազուրկներ՝ չկան:
7. **Տանձատափ** բնակավայրի տարածքը կազմում է 808,84 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1400 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 258 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 47 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 23 կմ: Բնակավայրում առկա է 42 առանձնատուն:

Բնակչության թիվը՝ 80 , որից՝ 33 արական, 47 իգական սեռի, աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թիվը 14 /կին՝ 6 /, գրանցված գործազուրկներ՝ չկան:

8. **Քաշունի** բնակավայրի տարածքը կազմում է 857 հա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից 1500 մ է, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 265 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 41 կմ, համայնքի կենտրոնից՝ 28 կմ: Բնակավայրում առկա է 22 առանձնատուն: Բնակչության թիվը՝ 5 ,որից՝ 3 արական, 2 իգական սեռի:

Համայնքի ուր բնակավայրերից միայն Տաթևն ունի գլխավոր հատակագիծ:

Տաթև համայնքի տարածքը 26359,78 հա է /տես աղյուսակ 1/

Աղյուսակ 1

Հ/հ	Անվանումը	Տարածքը/հա/
1	Շինուհայր	5245,1
2	Տաթև	7627,12
3	Խոտ	1795,19
4	Հարժիս	5629,79
5	Հալիձոր	2776,74
6	Սվարանց	1620
7	Տանձատափ	808,84
8	Քաշունի	857
	Ընդամենը	26359,78

Համայնքում միջին հաշվով տարբեր կատեգորիաների հողատեսակներից տարեկան օտարվում է մոտ 1.5 հա հող: Տաթև համայնքում 1 քմ. հողի համար ըստ տարածագնահատման գոտիների գործում են հետևյալ սակագները.

- 14-րդ գոտի – 1221 դրամ
- 16-րդ գոտի – 314.8 դրամ
- 17-րդ գոտի- 336.6 դրամ
- 18-րդ գոտի- 217.8 դրամ
- 20-րդ գոտի -92.4 դրամ

Աղյուսակ 2

	2022թ.	2023թ.	2024թ.	2025թ.	2026թ.
Հողերի օտարում	2.0 հա	2.2 հա	2.2 հա	2.2 հա	2.2 հա
Բյուջետային մուտքեր	12.000.000 դրամ	12.520.000 դրամ	13.224.000 դրամ	13.780.000 դրամ	13.780.000 դրամ

Համաձայն ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի միջոցով ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության կողմից ստացված տեղեկատվության Տաթև համայնքում գրանցված է 5896 մարդ, որից կանայք՝ 2871, տղամարդիկ՝ 3025 /տես աղյուսակ 3/:

Աղյուսակ 3

Ծննդյան տարեթիվը	Բնակչության քանակը/%		Արական/%		Իգական/%	
2021	26	0,44	12	0,20	14	0,24
2020	36	0,61	22	0,37	14	0,24
2019	38	0,64	22	0,37	16	0,27
2018	72	1,22	36	0,61	36	0,61
2017	66	1,12	45	0,76	21	0,36
2016	68	1,15	45	0,76	23	0,39
2015	72	1,22	36	0,61	36	0,61
2014	65	1,10	32	0,54	33	0,56
2013	88	1,49	51	0,86	37	0,63
2012	80	1,36	42	0,71	38	0,64
2011	63	1,07	34	0,58	29	0,49
2010	65	1,10	41	0,70	24	0,41
2009	75	1,27	44	0,75	31	0,53
2008	54	0,92	30	0,51	24	0,41
2007	86	1,46	46	0,78	40	0,68
2006	52	0,88	28	0,47	24	0,41
2005	78	1,32	41	0,70	37	0,63
2004	75	1,27	35	0,59	40	0,68
2003	85	1,44	40	0,68	45	0,76
2002	87	1,48	43	0,73	44	0,75
2001	94	1,59	52	0,88	42	0,71
2000	86	1,46	38	0,64	48	0,81
1999	92	1,56	54	0,92	38	0,64
1998	96	1,63	58	0,98	38	0,64
1997	90	1,53	41	0,69	49	0,83
1996	93	1,58	38	0,64	55	0,93

1995	89	1,51	42	0,71	47	0,80
1994	114	1,93	51	0,86	63	1,07
1993	88	1,49	42	0,71	46	0,78
1992	112	1,90	57	0,97	55	0,93
1991	84	1,32	38	0,64	46	0,78
1990	125	2,12	57	0,97	68	1,15
1989	115	1,95	59	1	56	0,95
1988	117	1,98	61	1,03	56	0,95
1987	101	1,71	48	0,81	53	0,89
1986	99	1,68	43	0,73	56	0,95
1985	111	1,88	50	0,85	61	1,03
1984	83	1,41	39	0,66	44	0,75
1983	93	1,58	45	0,76	48	0,81
1982	97	1,64	44	0,75	53	0,90
1981	100	1,69	51	0,86	49	0,83
1980	90	1,53	43	0,73	47	0,80
1979	80	1,36	39	0,66	41	0,69
1978	83	1,41	39	0,66	44	0,75
1977	86	1,46	42	0,71	44	0,75
1976	107	1,81	53	0,90	54	0,92
1975	77	1,31	38	0,64	39	0,66
1974	82	1,39	41	0,70	41	0,70
1973	83	1,41	42	0,71	41	0,70
1972	101	1,71	54	0,92	47	0,80
1971	96	1,63	49	0,83	47	0,80
1970	74	1,26	39	0,66	35	0,59
1969	65	1,10	35	0,59	30	0,50
1968	73	1,23	38	0,64	35	0,59
1967	87	1,48	47	0,54	40	0,68
1966	90	1,52	51	0,86	39	0,59
1965	76	1,29	41	0,70	35	0,59
1964	72	1,22	38	0,64	34	0,58
1963	74	1,26	40	0,68	34	0,58
1962	79	1,34	38	0,64	41	0,70
1961	70	1,19	41	0,70	29	0,49
1960	69	1,17	38	0,64	31	0,53
1959	64	1,09	35	0,59	29	0,49
1958	56	0,95	29	0,49	27	0,46
1957	51	0,86	27	0,46	24	0,41
1956	47	0,80	28	0,47	19	0,32

1955	44	0,75	25	0,42	19	0,32
1954	40	0,68	23	0,39	17	0,29
1953	38	0,64	21	0,36	17	0,29
1952	36	0,61	17	0,29	19	0,32
1951	32	0,54	18	0,30	14	0,24
1950	30	0,51	16	0,27	14	0,24
1949	32	0,54	20	0,34	12	0,20
1948	25	0,42	16	0,27	9	0,15
1947	25	0,42	17	0,29	8	0,14
1946	23	0,39	14	0,24	9	0,15
1945	19	0,32	11	0,19	8	0,14
1944	16	0,27	8	0,14	8	0,14
1943	19	0,32	12	0,20	7	0,12
1942	20	0,34	11	0,19	9	0,15
1941	17	0,29	7	0,12	10	0,17
1940	21	0,36	8	0,14	13	0,22
1939	22	0,37	11	0,19	11	0,19
1938	16	0,27	8	0,14	8	0,14
1937	17	0,29	6	0,19	11	0,19
1936	16	0,27	7	0,12	9	0,15
1935	10	0,17	3	0,05	7	0,12
1934	9	0,15	2	0,03	7	0,12
1933	5	0,08	1	0,02	4	0,07
1932	6	0,1	1	0,02	5	0,08
1931	5	0,08	1	0,02	4	0,07
1930	3	0,05	1	0,02	2	0,03
1929	2	0,03	0	0,00	2	0,03
1928	1	0,02	0	0,00	1	0,02
1927	2	0,03	1	0,02	1	0,02
1926	3	0,05	1	0,02	2	0,03
1925	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1924	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1923	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1922	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1921	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1920	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1919	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1918	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1916	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1915	0	0,00	0	0,00	0	0,00

1913	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ընդամենը	5896	100	3025	51,3	2871	48,7

Աղյուսակ 4-ում ներկայացված է համայնքի բնակչությունն ըստ բնակավայրերի.

Աղյուսակ 4

Ը/Ը	Բնակավայրի անվանումը	Բնակչություն 01.02.2022թ դրությամբ		
		ընդամենը	արական	իգական
1	Շինուհայր	2579	1326	1253
2	Խոտ	919	485	434
3	Տաթև	814	415	399
4	Հարժիս	741	400	341
5	Հալիձոր	612	299	313
6	Սվարանց	146	64	82
7	Տանձատափ	80	33	47
19	Քաշունի	5	3	2

2020 թվականին սանձագերծված պատերազմի հետևանքով Տաթև համայնքում ներկա դրությամբ բնակվում են Արցախի Հանրապետությունից տեղահանված 44 ընտանիք, 177 անձ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

Տաթև համայնքի ղեկավարը և 15 անդամներից բաղկացած ավագանին ընտրվել են 2021 հոկտեմբերի 17-ին): Տաթև համայնքի համայնքապետարանի աշխատակազմը բաղկացած է 41 աշխատակցից:

Համայնքապետարանն ունի վարչական շենք, որը գտնվում է Տաթև համայնքի Շինուհայր գյուղի կենտրոնում: Շենքի ընդհանուր վիճակը այդքան էլ լավ չէ, աշխատակազմի համար պայմանները լավ են, կահավորանքի մի մասը նորացված է, մի մասը դեռևս 1980-ական թվականներից է: Համայնքապետարանը հագեցած է տեխնիկայով, սակայն այն բավարար չէ աշխատակազմի լիարժեք գործունեությունն ապահովելու համար: Համայնքապետարանի ամենամեծ սենյակը ծառայում է որպես քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակ (քաղաքացիները սպասարկվում են մեկ պատուհանի սկզբունքով):

Համայնքի ղեկավարի վարձատրության չափը, համայնքի աշխատակազմի աշխատակիցների թվաքանակը, հաստիքացուցակը և պաշտոնային դրույքաչափերը հաստատվել են համայնքի ավագանու 2021 թվականի դեկտեմբերի 16-ի թիվ 63-Ա որոշմամբ (աղյուսակ 5):

Հ/Հ	ՀԱՍՏԻՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՀԱՍՏԻՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ՊԱՇՏՈՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓ Ը (սահմանվում է հասարիքային մեկ միավորի համար)	ՀԱՎԵԼԱՎՃ ԱՐԸ	Աշխատավարձի չափը
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՅԵՅՈՂԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ					
1.	Համայնքի ղեկավար	1	425000		425000
2.	Համայնքի ղեկավարի առաջին տեղակալ	1	346000		346000
3.	Համայնքի ղեկավարի տեղակալ	1	326000		326000
4.	Համայնքի ղեկավարի խորհրդական	1	260000		260000
5.	Համայնքի ղեկավարի օգնական	1	220000		220000
	Ընդամենը	5			1577000
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ					
6.	Վարչական ղեկավար Տաթև քնակավայրում	1	185000		185000
7.	Վարչական ղեկավար Խոփ քնակավայրում	1	185000		185000
8.	Վարչական ղեկավար Հարժիս քնակավայրում	1	185000		185000
9.	Վարչական ղեկավար Հալիձոր քնակավայրում	1	185000		185000
10.	Վարչական ղեկավար Սվարանց քնակավայրում	1	150000		150000
11.	Վարչական ղեկավար Տանձատրափ քնակավայրում	1	150000		150000
	Ընդամենը	6			1040000
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ					
12.	Աշխատակազմի քարտուղար	1	336000		336000
13.	Գլխավոր մասնագետ	1	235000	23500	258500
14.	Գլխավոր մասնագետ	1	235000		235000
15.	Գլխավոր մասնագետ	1	235000		235000
16.	Առաջատար մասնագետ	1	165000	16500	181500
17.	Առաջատար մասնագետ	1	165000		165000
18.	Առաջատար մասնագետ	1	165000		165000
19.	Առաջատար մասնագետ	1	165000		165000

20.	Առաջադրար մասնագետ	1	165000		165000
21.	Առաջադրար մասնագետ	1	165000		165000
22.	Առաջին կարգի մասնագետ	1	140000	14000	154000
23.	Առաջին կարգի մասնագետ	1	140000		140000
24.	Առաջին կարգի մասնագետ	1	140000		140000
25.	Առաջին կարգի մասնագետ	1	140000	14000	154000
26.	Երկրորդ կարգի մասնագետ	1	125000		125000
27.	Երկրորդ կարգի մասնագետ	1	125000		125000
	Ընդամենը	14		68000	2909000
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ					
28.	Տնտեսվար	1	185000		185000
29.	Վարորդ	1	140000		140000
30.	Հավաքարար(Տաթևի համայնքապետարանում)	1	120000		120000
31.	Ակումբավար(Խոտ բնակավայրում)	1	105000		105000
32.	Ակումբավար-գրադարանավար(Քաշունի բնակավայրում)	1	100000		100000
33.	Ակումբավար-գրադարանավար(Տանձադափ բնակավայրում)	0.5	168000		84000
34.	Ակումբավար(Տաթև բնակավայրում)	0.5	130000		65000
35.	Ակումբավար(Հարժիս բնակավայրում)	0.5	130000		65000
36.	Ակումբավար(Հալիձոր բնակավայրում)	0.5	130000		65000
37.	Ակումբավար(Սվարանց բնակավայրում)	0.5	130000		65000
38.	Հավաքարար(Հալիձոր բնակավայրում)	0.5	186000		93000
39.	Հավաքարար(Տաթև բնակավայրում)	0.5	120000		60000
40.	Հավաքարար(Խոտ բնակավայրում)	0.5	120000		60000
41.	Հավաքարար(Հարժիս բնակավայրում)	0.5	120000		60000
	Ընդամենը	11.5			1267000
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ աշխատակազմ	36.5			6793000

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏԵՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

2021 թվականի հաշվետու տարում Տաթև համայնքի բյուջեով կանխատեսվել էր շուրջ 48 մլն 700 հազար դրամ բյուջետային եկամուտների ստացում, որի դիմաց փաստացի հավաքումը կազմել է 48208,4 հազար դրամ՝ ապահովելով կանխատեսված ցուցանիշի 99%-ը:

2022 թվականի Տաթև համայնքի բյուջեով եկամուտների ընդհանուր գումարը ծրագրվել է 91520.5 հազար դրամ, որը 42820.5 հազար դրամով ավել է 2021թ նույն ցուցանիշից և 43312.2 հազար դրամով ավել է 2021 թվականի կատարողականից:

2022 թվականի եկամուտների ընդհանուր ծավալու սեփական եկամուտները կազմում են 91520.5 հազար դրամ:

Համայնքի 2022 թվականի բյուջեի ընթացիկ ծախսերի 23.8%-ը կամ 88525.0 հազար դրամը կազմում է աշխատավարձի ֆոնդը, ինչը կազմվել է հիմք ընդունելով Տաթև համայնքի ավագանու 2021 թվականի դեկտեմբերի 16-ի N 63-Ա, N 69-Ա որոշումներով հաստատված հաստիքացուցակները:

Համայնքում բարձր է գործազրկության ցուցանիշը: Գործազրկության հիմնական պատճառներն են համայնքում աշխատատեղերի սակավությունը, տնտեսության զարգացման ոչ բավարար մակարդակը, ստվերային գործազրկությունը, մասնավոր հատվածում ոչ նորմավորված աշխատանքային պայմանները և ցածր աշխատավարձը: Տաթևում մեծ է հատկապես կանանց գործազրկությունը, քանի որ համայնքում հիմնական աշխատանքային ուղղվածությունը շինարարությունը են: Համայնքի բնակիչների սոցիալական պայմանները բարելավելու և սոցիալական խնդիրները լուծելու համար համայնքապետարանը անապահով խավերին ամեն տարի և պարբերաբար տրամադրել է տարբեր բնույթի սոցիալական օգնություններ: Դրանք եղել են դրամական միջոցների, սննդի փաթեթների, վառելափայտի, շինանյութի տեսքով: Բացի դրանից, համայնքապետարանը հանրության սոցիալական խնդիրների լուծման համար պարբերաբար միջնորդություններ է ներկայացրել պետական համապատասխան կառույցներին:

Տաթև համայնքի բնակչության սոցիալական իրավիճակի նկարագիր (տես աղյուսակ 6)

Աղյուսակ 6		
Հ/Հ		սառ 01.01.2022թ.
11	Կենսաթոշակառուներ /հաշմանդամ/, այդ թվում	744/319
21.1	1-ին խմբի հաշմանդամներ	19
11.2	2-րդ խմբի հաշմանդամներ	125
11.3	3-րդ խմբի հաշմանդամներ	153
11.4	75 տարեկան և բարձր կենսաթոշակառուներ	358
22	Աշխատանք փնտրող քաղաքացիներ /կին/, որից	1251/886
22.1	- զբաղված /կին/	138/92

22.2	- չգրադված /կին/	1113/794
23	Գրանցված գործագուրկներ (մարդ), որից /կին/	1122/803
	- բարձրագույն կրթությամբ	143/105
	- միջին մասնագիտական կրթությամբ	411/357
	- միջնակարգ կրթությամբ	427/285
34	«Նպաստ» համակարգում ընդգրկվածներ	177
	- ընտանիք, որից նպաստառու	177

Գյուղական բնակավայրերում մեծ է գյուղատնտեսության ոլորտում ինքնագրադվածների թիվը: Իսկ ընդհանուր առմամբ համայնքում գործագրկությունը կազմում է 17% /ոչ պաշտոնական տվյալներ/:

Տաթև համայնքում գործում են հանրային սննդի 8 օբյեկտ, ոգելից խմիչքի և ծխախոտի արտադրանքի վաճառքով զբաղվող առևտրի 22 օբյեկտ:

Համայնքում գործում են նաև առողջապահական, էներգամատակարարման, կապի, հյուրանոցառեստորանային, հանրային սննդի և այլ ծառայություններ:

Աղյուսակ 7

<i>Գյուղատնտեսություն</i>			
1	<<Ռազմավարական զարգացման գործակալություն>> ՀԿ	Սյունիքի մարզ Տաթև համայնք	Տոհմային տավարաբուծություն և վաճառք
<i>Հացամթերք</i>			
1	<<Հացամթերքի արտադրություն>> ԱԶ	Սյունիքի մարզ Տաթև համայնք գ.Շինուհայր	Հացամթերքի արտադրություն
2	<<Հացամթերքի արտադրություն>> ԱԶ	Սյունիքի մարզ Տաթև համայնք գ.Շինուհայր	
3	<<Հացամթերքի արտադրություն>> ԱԶ	Սյունիքի մարզ Տաթև համայնք գ.Շինուհայր	
4	<<Հացամթերքի արտադրություն>> ԱԶ	Սյունիքի մարզ Տաթև համայնք գ.Հարժիս	

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 967-Ն որոշման համաձայն՝ համայնքի վարչական տարածքում առկա են թվով 9 բնության հուշարձաններ /տես աղյուսակ 8/

Աղյուսակ 8

Ը/Ը	Անվանումը /սկարագիրը	Տեղադիրքը
<i>Երկրաբանական հուշարձաններ</i>		
1	<<Բուշի ջրվեժ>>	Շինուհայրի այգիներում բարձրությունը 10 մետր
2	<<Օխնաձ ջուր>>	Շինուհայրի այգիներում
	<<Կոտանց աղբյուր>>	Շինուհայրի այգիներում
<i>Ջրակրկրաբանական հուշարձաններ</i>		
1	<<Սատանի կամուրջ>>	Սյունիքի մարզ, Որոտան գետի վրա, երկարությունը 30 մ է, լայնությունը՝ 50-60 մ:
2		
<i>Բնապատմական հուշարձաններ</i>		
1	<<Աղուն քերձ>>	Շինուհայր բնակավայրի արևելյան մասում բարձրությունը 200 մետր
	<<Արակի ձոր>>	Շինուհայր բնակավայրի արևելյան մասում բարձրությունը 400 մետր
	<<Շահունց ձոր>>	Շինուհայրի այգիներում
<i>Կենսաբանական հուշարձաններ</i>		
1	«Արթունարթ», որը միաժամանակ պահակակետ-դիտակետ է հանդիսացել, այսինքն՝ «Արթուն մարդ»,	Շինուհայրի վարչական տարածքում
	«Մշանց ձոր»,	Հին Շինուհայրից 2 կմ դեպի հարավ -արևմուտք

Համաձայն Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2322-Ն որոշման՝ Տաթև խոշորացված համայնքում առկա են պետական ցուցակում ընդգրկված մեծ թվով պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձաններ /տես աղյուսակ 9 /.

Աղյուսակ 9

Ը/Ը	Անվանումը	Քանակը
1	Եկեղեցի	21
2	Ամրոց	3
3	Հուշարձան, հուշակոթող, հուշաղբյուր, արձան	73
4	Խաչքար	108
5	Վանական համալիր	3
6	Մատուռ	5

ՏԱԹԵՎԻ ՎԱՆՔ

Տաթևի վանքը գտնվում է Հայաստանի հարավում՝ Սյունիքի մարզում, անվանում են «Հայկական Ճարտարապետության մարզարիտ»: Ճարտարապետական այս սրբազան հուշարձանը կառուցվել է միջնադարում Որոտան գետի աջ ափին նույնանուն Տաթև գյուղից ոչ հեռու:

Վանքը Երևանից հեռու է 315 կմ, իսկ Գորիս քաղաքից՝ 30 կմ: Կառուցվելով IX-XIII դդ., այն նվիրված է եղել Ս.Եվստաթեոսին: Այս սուրբը Թադևոս առաքյալի աշակերտն է եղել և նահատակվել է հանուն քրիստոնեական հավատքի:

Սկզբում վանական համալիրն իրենից ներկայացնում էր ընդամենը մեկ եկեղեցի, որը կառուցվել էր IX դարում: Այդ ժամանակ այնտեղ ընդամենը մի քանի վանական էր ապրում: XIII դարում Տաթևը դարձավ Սյունիքի եպիսկոպոսների նստավայրը: XIII դարի վերջից XV դարի կեսերը այստեղ նաև գործել է Տաթևի համալսարանը, որը միջնադարյան գիտության և փիլիսոփայության զարգացման կենտրոններից էր: Տարբեր ժամանակներում այն գլխավորել են Հ. Որոտնեցին և Գ. Տաթևացին, ինչպես նաև այդ ժամանակաշրջանի այլ նշանավոր գործիչներ:

Վանական համալիրի գլխավոր կառույցը Սբ. Պողոս-Պետրոսի եկեղեցին է, որը կառուցվել է Հովհաննես եպիսկոպոսի կողմից 895-906 թթ. հին եկեղեցու տեղում: Պողոս և Պետրոս առաքյալների մասունքները հանել էին վերջինիս պատերի միջից և տեղադրել նոր եկեղեցու պատերի մեջ:

Վանքի գլխավոր տեսարժան վայրը Գավազան ճոճվող սյունաշարն է: 8 մ բարձրությամբ քարե սյունը զարդարված է խաչքարով և կարող է ինքնուրույն թեքվել և վերադառնալ նախնական դրության:

Տեղի ճարտարապետական եզակի հուշարձաններից է 1087 թ. կառուցված Սբ. Աստվածածին եկեղեցին:

Սրբազան կառույցները շրջապատում են ծառայողական և բնակելի շինությունները, գանգակատունը, կամարակապ սեղանատունը և խոհանոցը, պահեստային տարածքները, որոնք կառուցվել են XVII-XVIII դարերում:

ՏԱԹԵՎԻ ՄԵԾ ԱՆԱՊԱՏ

Այս ճարտարապետական համալիրը նշանավոր կրոնական կենտրոն էր: Գտնվում է Որոտան գետի աջափնյա ձորում, Որոտանի և նրա Տաթև վտակի միախառնման վայրում: Անապատի ստեղծման առիթը նույն ձորում, դեպի հարավ գտնվող Հարանց անապատի կործանումն էր 1658 թ.-ի երկրաշարժից, որից շատ չանցած Հակոբ կաթողիկոսը որոշում է նոր մենաստան կառուցել և այստեղ տեղափոխել նախկին անապատի միաբանությունը: Տաթևի Մեծ անապատի շինարարությունը սկսվել է 1660 թ.-ին:

ՀԱԼԻՁՈՐԻ ՀԱՐԱՆԳ ԱՆԱՊԱՏ

Ուշ միջնադարյան հայկական ճարտարապետության Հարանց Անապատ համալիրը գտնվում է Հալիձոր գյուղի մոտ, Որոտան գետի աջ ափին: Հիմնադրել են Սաղմոսավանքի Սարգիս վարդապետը և Կիրակոս քահանա Տրապիզոնցին: Հիմնադրման ստույգ ժամանակը հայտնի չէ: Ենթադրվում է, որ կառուցվել է 1608-1613 թթ.: Անապատը գոյատևել է մինչև 1658 թ. երկրաշարժը, երբ Անապատի բոլոր շինությունները, բացի եկեղեցուց, կործանվել են, իսկ եկեղեցին էլ սողանքի պատճառով սահել-իջել է այժմյան տեղը: Երկրաշարժից երկու տարի անց միաբանությունը լքել է անապատը, տեղափոխվել այլ վայր և հիմնել Տաթևի Մեծ Անապատը: Ավելի ուշ՝ XVIII դ. սկզբին, Հալիձորի Հարանց Անապատը վերածնվել և կառուցապատվել է Տաթևի վանքի առաջնորդների շնորհիվ: Համալիրի նախնական հորինվածքից ոչինչ չի պահպանվել: XVIII դ. կեսերին կառուցված Անապատը հորինվածքով տարբերվում է նախնական կերպարից: Ներկայիս համալիրը բաղկացած է եկեղեցուց, գավիթ-սրահից, սեղանատնից, պարիսպների մնացորդներից: Թեև Հարանց Անապատը, որպես կրոնական, կրթական և մշակութային կենտրոն, գոյատևել է 50 տարուց պակաս՝ մինչև XVIII դ. կեսերը, սակայն մեծ դեր է ունեցել Հայաստանի կրթության, մշակութային զարթոնքի գործում:

Այն տրավերտիններից գոյացած բնական կամուրջ է, որը գտնվում է Սյունիքի մարզում՝ Որոտան գետի վրա: Երկարությունը 30 մ է, լայնությունը՝ 60 մ: Կամրջի շրջակայքում կան բազմաթիվ լեռնային աղբյուրներ, որոնց ջրերը գունավորել են ձորի պատերը վարդագույն, դեղին եւ կանաչ գույներով: Սատանի կամրջի վրայով է անցնում ԳորիսՏաթև ավտոճանապարհը: <<Սատանի կամուրջ>> անվան հետ կապված կան տարբեր վարկածներ: Այսպես, օրինակ, կա վարկած, որ ավելի քիչ ջուր է մտնում կամրջի տակ, քան դուրս է գալիս: Դա պայմանավորված է նրանով, որ վերելից հանքային ջրեր են կաթկթում:

Տաթև համայնքի վարչական տարածքում գործում են 6 միջնակարգ և 1 հիմնական դպրոցներ: Տաթև համայնի միջնակարգ դպրոցները հիմնականում վերազինված են, սակայն կա գույքի արդիականացման և նոր գույքի ձեռքբերման անհրաժեշտություն: Համայնքում գործում են նաև 1 երաժշտական դպրոց:

Համայնքային ենթակայությամբ գործում են 5 նախադպրոցական և 1 արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններ /տես աղյուսակ 10/

Աղյուսակ 10

Ը/Ը	Հասարակության անվանումը	Ըստ նախագծի տեղերի թիվը	Փաստացի սանների թիվը	Աշխատողների թիվը
Հանրակրթական դպրոցներ				
1	«Շինուհայրի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	497	416	43
2	«Խոտի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	290	167	24
3	«Տաթևի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	368	51	21
4	«Հարժիսի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	190	84	21
5	«Հալիձորի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	185	62	23

6	«Սվարանցի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ	127	16	16
7	«Տանձատափի հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ	35	5	4
Նախադպրոցական ուսումնական հասարարություններ				
1	«Շինուհայրի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ	180	92	12
2	«Խոտի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ	90	40	4
3	«Հալիձորի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ	30	20	4
4	«Տաթևի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ	100	25	4
5	«Հարժիսի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ	80	14	4
Արտադպրոցական ուսումնական հասարարություններ				
1	« Շինուհայրի երաժշտական դպրոց » ՀՈԱԿ	110	100	11

Տաթև համայնքում բնակչության բուժապասարկումն իրականացվում է համայնքում գործող առողջապահական հիմնարկների կողմից: Բժշկական հաստատությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բերված է աղյուսակ 11-ում:

Աղյուսակ 11

Հ/Հ	Հաստատության անվանումը	Քանակը
I	<<Շինուհայրի առողջության առաջնային պահպանման կենտրոն>> ՊՈԱԿ	1
1	Բուժանձնակազմ որից՝	11
1.1	բժիշկներ	2
1.2	միջին բուժանձնակազմ	6
1.3	կրտսեր բուժանձնակազմ	1
1.4	այլ գործունեության անձնակազմ	2
2	Մահճակալների թիվ	0
3	Տրանսպորտային միջոցների քանակը	1
II	«Տաթևի առաջնային կենտրոն» ՊՈԱԿ	1
1	Բուժանձնակազմ, որից՝	9
1.1	բժիշկներ	1
1.2	միջին բուժանձնակազմ	5
1.3	կրտսեր բուժանձնակազմ	1
1.4	այլ գործունեության անձնակազմ	2

• Համայնքի սոցիալ-փնտեսական իրավիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվել է Գորիսի սոցիալական ապահովության տարածքային բաժնի, Սոցիալական ծառայության Գորիսի տարածքային գործակալության, համապատասխան առողջապահական և ուսումնական հաստատությունների կողմից:

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐԸ

Տաթև խոշորացված համայնքի 2022 թվականի բյուջեն կազմվել է հիմնականում հաշվի առնելով գործող օրենսդրության պահանջները, խորհրդատվական բնույթ կրող նորմատիվները, ինչպես նաև կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումներին, կազմակերպություններին վերապահված լիազորությունների լիարժեք և արդյունավետ իրականացման համար դրանց գործունեության առանձնահատկությունները:

Համայնքի բյուջեն կազմվել է եկամուտների և ծախսերի հաշվեկշռվածության սկզբունքի վրա:

Տաթև համայնքի 2022 թվականի բյուջեում եկամուտների ընդհանուր գումարը կազմում է 372034.3 հազար դրամ: Եկամուտների ընդհանուր ծավալի 91520.5 հազար դրամը կազմում են սեփական եկամուտները, իսկ 209463.7 հազար դրամը՝ պետական բյուջեից հատկացվելիք պաշտոնական դրամաշնորհներն են:

Ըստ առանձին հարկատեսակների պատկերը հետևյալն է.

1. Հարկեր և տուրքեր՝ 2022 թվականի բյուջեով նախատեսվել է 91520.5 հազար դրամ:

2. Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեով ծրագրվել են 209463.7 դրամ պաշտոնական դրամաշնորհներ:

3. Համայնքի 2022 թվականի բյուջեի 50642.2 հազար դրամը բաժին է ընկնում այլ եկամուտներին:

Աղյուսակ 12

Եկամուտների տեսակ	2021 փաստացի		2022 հաստատված		2023 կանխատեսում	
	մլն. դրամ	% ընդ-ից	մլն. դրամ	% ընդ-ից	մլն. դրամ	% ընդ-ից
Ընդամենը, որից	228 003 617	88,6	259 925 827	70	338000000	70
Հարկային եկամուտներ և տուրքեր	29 292 627		40878.4	-	51000.0	-
Պաշտոնական դրամաշնորհներ	206 544 900	80,3	209 463 700	56.4	236000000	-
Այլ եկամուտներ	21 458 717	8,3	50 642 127	13.6	50000000	-

Տաթև խոշորացված համայնքի 2022 թվականի բյուջեի նախագծով ծախսերի ծավալը նախատեսվել է 372034.3 հազար դրամ: Ծախսերի ամբողջ ծավալի 300984.3 հազար դրամը բաժին է ընկնում ընթացիկ ծախսերին /վարչական բյուջե/, իսկ 71050.1 հազար դրամը կապիտալ ծախսերին /ֆոնդային բյուջե/:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ								
Տողի NN	Եկամտատեսակները	Հոդվածի NN	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1000	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		291 396 275	308 679 000	336000 000	3690000 00	411700000 0	440000000
1100	1. ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	7100	29 292 627	40878.4	51000.0	65000.0	76200.0	85600.0
1110	1.1 Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	7131	9 984 868	17158.0	25000.0	32000.0	39000.0	45000.0
1120	1.2 Գույքային հարկեր այլ գույքից	7136	18 107 759	22000.0	24000.0	30000.0	34000.0	37000.0
1130	1.3 Տեղական տուրքեր	7145	1 200 000	1720.0	2000.0	3000.0	3200.0	3600.0
1150	1.4 Պետական տուրքեր	7146	-	-	-	-	-	-
1200	2. ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	7300	206 544 900	217158.4	226000 000	235000.0	258000.0	269000.0
1300	3. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	7400	21 458 717	50642.1	59000.0	69000.0	77500.0	85900.0
1330	3.3 Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	7415	5 546 975	16230.1	20000.0	25000.0	29000.0	33000.0
1340	3.4 Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից	7421	-	-	-	-	-	-
1350	3.5 Վարչական զանձումներ	7422	7 320 659	26312.0	30000.0	35000.0	39000.0	43000.0
1360	3.6 Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից	7431	8 591 083	8000.0	9000.0 00	9000.0	9500.0	9900.0
1370	3.7 Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ	7441	-	-	-	-	-	-
1380	3.8 Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ	7442	-	-	-	-	-	-
1390	3.9 Այլ եկամուտներ	7451	6 948 551	x	x	x	x	x

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր եկամուտների մեջ

4. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի կայուն զարգացման համար հիմնական խոչընդոտներ են մայրաքաղաքից հեռու գտնվելը, հիմնական շուկաներին դժվար հասանելի լինելը:

Զարգացման խոչընդոտներ կարելի է համարել նաև.

- գործազրկության բարձր մակարդակը, սոցիալապես անապահով և ծայրահեղ աղքատ բնակչության բարձր տոկոսը, ցածր աշխատավարձերի առկայությունը,
- բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վատթար վիճակը,
- կոյուղագծերի և ոռոգման ջրի համակարգի վատթար վիճակը,
- գյուղմթերքների իրացման և վերամշակման հնարավորությունների բացակայությունը,
- գյուղատնտեսական աշխատանքներ իրականացնելու համար ժամանակակից տեխնիկայի բացակայությունը:

Նշված հիմնահարցերի լուծման համար առկա դժվարությունները կապված են հիմնականում համայնքի եկամուտների հետ: Համայնքը չունի անհրաժեշտ եկամուտներ՝ իր առջև դրված հիմնահարցերը միանգամից լուծելու համար:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԻ, ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԻ (ՈՒԹՀՍ) ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

<i>S- Ուժեղ կողմեր</i>	<i>W- Թույլ կողմեր</i>
• Կրթական, առողջապահական հիմնարկների առկայություն • Հարուստ պատմամշակութային ժառանգություն • Բնական հուշարձանների առկայություն • Բանիմաց աշխատուժ, մարդկային ինտելեկտուալ ռեսուրս • Համայնքապետարանի զարգացած տեղեկատվական համակարգի և մասնավորապես՝ Քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակի գործունեության շնորհիվ առավելագույնս կազմակերպված է ազգաբնակչության սպասարկումը • Տաթևի վանքն ու <<Տաթևեր>> ճոպանուղին	• Մայրաքաղաքից հեռու գտնվելը • ՏԻՄ-բնակչություն թույլ կապը • Համայնքում գործազրկության կամ թերզբաղվածության բարձր մակարդակ • Համայնքում սոցիալական ծանր վիճակում գտնվող բնակչություն (աղքատության շեմից ցածր գտնվող բնակչություն) • Ոչ բարվոք վիճակում գտնվող ենթակառուցվածքներ (ճանապարհ, տրանսպորտբացակայություն, հեռահաղորդակցություն, ոռոգման ներհամայնքային համակարգ և այլն), • Վերջին 20 տարիներին համայնքում բնակարանային շինարարության բնագավառում պետական և համայնքային միջոցներ չեն հատկացվում • Արտագնա աշխատանքի մեկնողների մեծ թիվ

	• Երիտասարդների մեծ արտահոսք դեպի մայրաքաղաք կամ արտերկիր • Համայնքում տուրիզմի զարգացմանը նպաստող ժամանակակից ենթակառույցների բացակայություն • Համայնքում վթարային շենքերի առկայություն: • Վերազինման կարիք ունի համայնքապետարանի և նրա ենթակա կառույցների նյութատեխնիկական բազան: • Աշխատուժի առաջարկը շարունակում է մնալ անհամեմատ մեծ՝ ձեռնարկությունների պահանջարկից: • Շարունակում է բաց մնալ երիտասարդների և մեծահասակների ժամանցի կազմակերպման հիմնախնդիրը: • Նախորդ տարիների ծառահատումների պատճառով ներկայումս անտառապատ տարածքների վերականգնման խնդիր կա
Օ - Հնարավորություններ	T- Սպառնալիքներ
• Համայնքի աշխարհագրական դիրք՝ գտնվում է միջպետական Մ2 և Մ17 ճամապարհների վրա, • Մեղմ կլիմա, բերրի հողեր, ջրի աղբյուր • Համայնքի ակտիվ ընդգրկվածությունը պետական/միջազգային ծրագրերում • Նպատակային ծրագրեր իրականացնելու համար առկա ֆինանսական ռեսուրսներ համայնքի բյուջեում (համաֆինանսավորման սկզբունքով) • Համայնքում զբոսաշրջային հետաքրքրություն ներկայացնող վայրեր	• Համայնքում գյուղատնտեսական արտադրանքի սպառման և արտահանման համար սակավ հնարավորություններ • Բնական տարերային աղետների հնարավոր պատճառած վնասները (երկրաշարժ, հեղեղումներ, կարկտահարություն, սողանքների առաջացում) • Հնարավոր պատերազմական իրավիճակի առկայություն՝ բնակավայրերի մեծ մասը սահմանամերձ են • Ջրահեռացման ներհամայնքային համակարգը շարունակում է մնալ

	մաշված, վտանգ ստեղծելով վթարային իրադրությունների:
--	--

5. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆ

Համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի ռազմավարությունն է հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները, համայնքը դարձնել մաքուր և բարեկարգ բնակավայր:

Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, քաղաքացիական հասարակության, լրատվամիջոցների և գործարարների համատեղ գործունեությունը, ինչպես նաև համագործակցությունը պետական կառավարման մարմինների և դոնոր կազմակերպությունների հետ:

Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշներն են՝

- Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով),
- Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով,
- Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով:

Ցուցանիշների արժեքները հինգ տարիների համար ներկայացված է աղյուսակ 13-ում:

Աղյուսակ 13

Հ/Հ	Ցուցանիշները	2022	2023	2024	2025	2026
1.	Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	30%	29%	28%	27%	26%

2.	Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	38%	5%	5%	5%	5%
3.	Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	33%	1%	1%	2%	2%

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

Առաջիկա 5 տարիներին համայնքի հիմնական նպատակներն են՝

- Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների լայնածավալ հիմնանորոգումը,
- ջրահեռացման և ոռոգման ցանցերի հիմնանորոգումը,
- ներհամայնքային ճանապարհների և բակային տարածքների համատարած ասֆալտապատման աշխատանքների շարունակումը,
- ներհամայնքային երթևեկության հիմնական նշանների, բանուկ խաչմերուկներում՝ լուսակիիների վերականգնումը,
- մանկապարտեզների վերանորոգման աշխատանքների իրականացումը,
- նոր մարզադպրոցի կառուցումը,
- մասնագիտական ուսուցման և վերապատրաստման համակարգի բարելավումը, համապատասխանեցումը աշխատաշուկայի պահանջներին, մասնավորապես տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ուղղությամբ,
- նոր ժամանակակից խաղահրապարակների կառուցումը և վերանորոգումը,
- հաշմանդամների տեղաշարժի համար թեք հարթակների կառուցումը՝ ինչպես հասարակական վայրերում, այնպես էլ բազմաբնակարան որոշ շենքերում,
- հասարակական կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ սոցիալական պլանավորման քաղաքականության մշակումը,
- զբոսաշրջության զարգացումը, մասնավորապես պատմաճարտարապետական էքսկուրսիաների, էկոտուրիզմի, ագրոտուրիզմի, էքստրեմալ տուրիզմի ուղղություններով,
- գյուղատնտեսության զարգացումը, մասնավորապես ինտենսիվ այգեգործության, օրգանիկ և բարձրարժեք կուլտուրաների մշակման ուղղությամբ,
- գյուղմթերքի վերամշակման, այլ փոքր ու միջին արտադրությունների զարգացում,
- հանգստի գոտիների, հյուրանոցային, օթևանատնային ծառայությունների զարգացում,
- փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման համար պայմանների ապահովումը՝ աշխատատեղերի ստեղծման նպատակով, ներդրումների ներգրավման համար բարենպաստ պայմանների ապահովումը:

Նշված նպատակներն իրականացնելուն ուղղված ծրագրերի համար կազմվել են անձնագրեր, որում առավել մանրամասն ներկայացված են նախատեսվող աշխատանքներն ու միջոցառումները:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԹԻՎ 1

« Ոռոգման ջրի ցանցի կառուցում և ջրամբարի վերանորոգում Հալիձոր գյուղում »

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Լուծել բնակիչների սանիտարական և կենսական անհրաժեշտության հարցերը						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Համայնքում գյուղատնտեսության կարևորագույն խնդիրներից մեկի լուծում և գյուղատնտեսության զարգացում	Ոռոգվող հողափարածությունները						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ (հա)				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0.0	10.0	12.0	15.0	20.0	25.0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Գյուղատնտեսության զարգացում և ոռոգման ջրի կորուստների կրճատում	1. Գյուղատնտեսության զարգացում						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ (%)				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		30	30	35	45	50	65
	2. Ոռոգման ջրի կորուստներ						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ (%)				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		65	65	50	40	30	15
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1. Ծրագիրը իրականացնող դոնոր կազմակերպ. փնտրում 2. Համայնքի ներդրում 3. Պայմանագրի կնքում 4. Աշխատանքների կատարում						
Ծրագրի բյուջեն	115000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Տարերային աղետները						

Ծրագրի հիմնական շահառուները	Գյուղի բնակիչները
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2023թթ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Հալիձոր բնակավայրի այգիները ոռոգման ջրի բացակայության հետևանքով վերածվել են ջրովի վարելահողերի, որտեղ հիմնականում մշակվում է հացահատիկ: Վերջին տարիներին գյուղում կառուցված ոռոգման փակ խողովակաշարից նախատեսվում է ոռոգման ջուրը հասցնել այդ վարելահողերին, որը հնարավորություն կտա հիմնել նոր այգիներ կամ տնկարքեր:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N2

« Արևային ֆոտովոլտային կայանների տեղադրում »

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Էներգախնայողություն, շրջակա միջավայրի պաշտպանություն						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Համայնքի մանկապարտեզների, լուսավորության ցանցի էլ. Էներգիայի ծախսերի տնտեսում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
			106000.0				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ էլ. Էներգիայի և ջեռու ման ծախսերի տնտեսում :	1. Էլ. Էներգիայի ծախսերի խնայողություն						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
			5%	5%	10%	15%	25%
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1. Ծրագիրը իրականացնող դոնոր կազմակերպ. փնտրում 2. Պայմանագրի կնքում 3. Աշխատանքների կատարում						
Ծրագրի բյուջեն	106000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Դոնոր կազմակերպություն, Կառավարություն						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Տարերային աղետները						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բոլոր բնակավայրի բնակիչներ, համայնք այցելողներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Փողոցային լուսավորության ցանցի էլ. լամպերի փոխարինում, ավելի Էներգախնայող լամպերով /սնդիկային, լեդլամպեր/: Գյուղում արևային ֆոտովոլտային կայանների տեղադրման շնորհիվ կպակասի բյուջեից էլ. Էներգիայի համար ծախսվող գումարները:						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԹԻՎ 3
« Սելավատարի կառուցում Խոտ բնակավայրում »

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Արտակարգ իրավիճակների կանխարգելում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Բնակչության անվտանգության ապահովում հնարավոր հեղեղումների ժամանակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	15000.0	15000.0			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1.Փաստաթղթերի կազմում 2.Սելավատարի կառուցման աշխատանքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0					
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	15000.0	15000.0			
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 1.2.Շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթը 1.3. Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	30000.000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2023թթ.						

Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ոռոգման համակարգի վերակառուցում
-------------------------------	---------------------------------

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԹԻՎ 4

<< Լուսավորության ցանց համայնքի ամբողջ տարածքում/Հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհի երկայնքով>>

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Կարիք կա արտաքին լուսավորության ցանցի ստեղծման հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհի երկայնքով						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ ունենալ արդիական գիշերային լուսատուներով լուսավորված, էներգախնայող համակարգ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
			110000.0				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1. Փաստաթղթերի կազմում 2. Լուսավորության ցանցի ստեղծում	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	1000.0				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	109000.0				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	110000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2023թթ.						

Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	
-------------------------------	--

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԹԻՎ 5

«Զրահեռացման համակարգի հիմնանորոգում Հարժիս բնակավայրում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի Հարժիս բնակավայրի ջրահեռացման արտաքին համակարգն ունի հիմնանորոգման հրատապ խնդիր						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Զրահեռացման համակարգի հիմնանորոգում							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	79000.0				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1. Փաստաթղթերի կազմում 2. Համայնքի Հարժիս բնակավայրի ջրահեռացման համակարգի հիմնանորոգում	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	1000.0				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	79000.0				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	70000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2023թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Հարժիս բնակավայրի ջրահեռացման համակարգի հիմնանորոգում						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԹԻՎ 6

«Շինուհայր բնակավայրի երաժշտական դպրոցի վերանորոգում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Երաժշտական դպրոցի շենքի անբարեկարգ վիճակ						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Երաժշտական շենքի վերանորոգում՝ ծրագրի շարունակություն	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	40000.0		0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1. Փաստաթղթերի կազմում 2 Շենքի վերանորոգման աշխատանքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	1000.0		0	0	0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	39000.0		0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 1.2. Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ, իրականացնել աշխատանքները 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	40000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները, աշխատակազմի աշխատողները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2023						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Երաժշտական շենքի վերանորոգում						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N7

«Մարզադաշտի կառուցում Շինուհայր բնակավայրում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Բնակավայրում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացում						
	Ակտիվ մարզական կյանքի կազմակերպում երիտասարդության մասնակցությամբ						

Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
				6000.0	4000.0	--	--
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Գյուղում սպորտի զարգացում						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
	2. Առողջ ապրելակերպի խրախուսում						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Համայնքի ներդրում, 1.2. նախագծի պատվիրում 1.3 Ծրագրի իրականացում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
Ծրագրի բյուջեն	10000.0 հազար դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	--						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	--						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Գյուղի երիտասարդություն						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2023-2024թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Գյուղում բացակայում է սպորտի զարգացման ենթակառուցվածքներ: Ծրագրի իրականացմամբ կունենանք ժամանակակից ֆուտբոլի դաշտ՝ սպորտ հրապարակ, որը կնպաստի առողջ ապրելակերպի և ֆիզիկական կուլտուրայի զարգացմանը:						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 8
«Համայնքում նախադրոցական կրթության բարելավում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Նախադպրոցական և արտադպրոցական դաստիարակություն						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Համայնքի նախակրթարաններում կրթության և ծառայությունների որակի բարձրացում						
	Ծնողների բավարարվածությունը նախադպրոցական կրթությունից	Ելակետային և արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		բավարար	լավ	լավ	գերազանց	գերազանց	գերազանց
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Շենքային պայմանների բարելավում						
	Հիմնանորոգման կարիք ունեցող նախակրթարանների թիվը	Ելակետային և արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		5	3	2	1	0	0
	2. Սննդի որակի բարձրացում						
	Մեկ երեխային բաժին ընկնող սննդի չափաբաժինը	Ելակետային և արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		190	190	210	230	250	250
	3. Կրթության որակի բարձրացում, աշխատողների մոտիվացում						
	Մեկ աշխատողի միջին աշխատավարձը	Ելակետային և արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		72752	72752	72752	90900	90900	90900
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1. Նախակրթարանների մասնակի կամ ամբողջական նորոգում						
	1.2. Ջերմաստիճանի ստուգում, ջեռուցման պայմանների վերահսկողություն						
	2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	2.1 Սննդի որակի պարբերաբար ստուգում						
	2.2 Հանձնախմբերում ծնողների ներգրավում, անակնկալ այցեր						
	3-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	3.1 Դասալսումներ, կրթության որակի նկատմամբ անընդհատ հսկողություն, մասնագիտական վերապատրաստումներ						

	3.2 Աշխատողների միջին աշխատավարձի հնարավոր բարձրացում, մոտիվացիոն մեխանիզմներ
Ծրագրի բյուջեն	110000.0 դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Մեթոդական, մանկավարժական նյութեր, գրենական պիտույքներ, վերապատրաստողներ
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Ոչ բավարար բյուջետային միջոցներ
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Նախակրթարաններ, նախակրթական տարիքի երեխաներ, ծնողներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2024թթ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Նախակրթարաններում իրականացվող ստուգումների խստացում, աշխատանքների անընդհատ մոնիթորինգ, ծնողների շրջանում հարցումներ, անակնկալ այցեր

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Զ Ն Ա Գ Ի Ր N 9
«Համայնքի մշակութային կյանքի աշխուժացում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ակտիվ մշակութային ու մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդների ներգրավմամբ						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Համայնքում իրականացվող մշակութային միջոցառումների թվի աճ						
	Համայնքում իրականացվող մշակութային միջոցառումների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		20	55	80	90	100	105
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Համայնքում գործող մշակութային խմբակների թվի աճ						
	Համայնքում գործող մշակութային խմբակների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	2	4	7	8	10
	2. Մարզական միջոցառումների թվի աճ						
		Ելակետային	Թիրախային արժեքներ				

	Լավագույն մարզական ընտանիք միջոցառման մասնակիցների թիվ	արժեք					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	2	5	6	7	10
	3. Համայնքից դուրս կազմակերպվող մշակութային միջոցառումներին մասնակցություն						
	Մասնակցությունների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
10		20	25	30	35	40	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Մշակութային խմբակներ հաճախող երեխաների թվի ավելացում, տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերում և վարձավճարներից ազատում 1.2. Մշակույթի նոր ոլորտների, արհեստագործական խմբակների ստեղծում 1.3. Ազգային երգի, պարի համույթների ստեղծում, տարածում, ազգային խաղերի զարգացում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.3 Մրցույթի մասին տեղեկատվության տարածում, մարզական ընտանիքների հայտնաբերում 2.4 Կարծրատիպերի վերացում ճիշտ իրազեկման ճանապարհով 3-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 3.1 Հայտարարվող մրցույթների մասին իրազեկման բարձրացում 3.2 Համայնքային բյուջեից ֆինանսավորում						
Ծրագրի բյուջեն	150 մլն						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Մշակութաբաններ, արվեստագետներ, մարզագույք, տեղեկատվության միջոցներ՝ մամուլ, համացանց, տպագրվող նյութեր						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Ոչ բավարար բյուջետային միջոցներ:						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի մշակութային և մարզական կյանքին ընդգրկված բնակիչներ:						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Մշակութային միջոցառումների կազմակերպում, համայնքային ենթակայության մշակութային հաստատությունների ակտիվացում, մրցաշարերի և առաջնությունների կազմակերպում: Բացի այդ, գնդի և բանակային կորպուսի հետ համատեղ կկազմակերպվեն մարզական և մշակութային միջոցառումներ՝ նպաստելով զինծառայողների բարոյահոգեբանական մթնոլորտի բարձրացում, բանակ-հասարակություն կապի ստեղծմանը:						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Զ Ն Ա Գ Ի Ր N 10
« Մասնագիտական կողմնորոշման և կարիերայի ուղղորդման կենտրոն»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Նպաստել համայնքում կրթության շարունակականության ապահովմանը՝ կերտելով աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան գիտելիքներով և հմտություններով զինված քաղաքացիներ:						
	Ծառայությունից օգտվող շահառուների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	40	40	50	50	70
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Գործիսի աշխատաշուկայի իրականացված վերլուծություն						
	Մասնագետների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	5	5	5	5	5
	2. Համայնքի բնակիչները տեղեկացված են և օգտվում են կենտրոնի ծառայություններից						
	Կենտրոնի մասին տեղեկացված բնակիչներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	500	500	700	700	800
	3. Համայնքում գործող կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցություն						
	Համագործակցող կազմակերպությունների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2022	2022	2023	2024	2025	2026
		-	5	10	15	15	17
	4. Ծառայության մատուցման համար հարմարեցված սենյակներ						
	Սենյակների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	2	2	2	2	2
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1 Համայնքում թափուր աշխատատեղերի քարտեզագրում						
	1.2 Թափուր աշխատատեղերը համալրելու համար անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների վերլուծություն						
	1.3 Համայնքում գործ փնտրողների գիտելիքների և հմտությունների համադրում աշխատաշուկայում պահանջվող գիտելիքների և հմտությունների հետ						
	1.4 Վերլուծության հիման վրա հաշվետվությունների կազմում և հրապարակում						
	2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	2.1 Իրազեկման արշավների կազմակերպում						
	2.2 Ծառայության մասին տեղեկատվական թերթիկների տպագրում և տարածում						
	3-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						

	3.1 Համայնքում գործող կառույցների հետ համագործակցության հուշագրերի ստորագրում 3.2 Համագործակցող կազմակերպությունների հետ թափուր աշխատատեղերի և աշխատանք փնտրողների վերաբերյալ տեղեկատվության պարբերական փոխանակում 4-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 4.1 Ծառայության համար համապատասխան տարածքի ընտրություն 4.2 Տարածքի բարեկարգում և հարմարեցում 4.3 Գույքի ձեռք բերում և տեղադրում
Ծրագրի բյուջեն	12 մլն դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառայության կազմակերպման համար տարածք, մասնագետներ
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Համայնքում տնտեսական ակտիվության նվազում, տնտեսական ճգնաժամ
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Երիտասարդներ, գործազուրկներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Վերջին տարիներին փոխվել է մասնագիտությունների նկատմամբ պահանջարկը: Միջին մասնագիտական կրթության պահանջարկը գերակշռում է, ինչը նշանակում է, որ միջին մասնագիտական կրթություն ունեցողն ավելի շուտ կգտնի իր մասնագիտական հմտություններին համապատասխան աշխատանք, քան բարձրագույն կրթություն ունեցողը: Չնայած դրան, բնակչության շրջանում առաջնահերթ է դիտարկվում բուհական կրթությունը: Համայնքում Միասնական սոցիալական ծառայության/ՄՄԾ-ի զբաղվածության տարածքային բաժնի կողմից պարբերաբար չի իրականացվում աշխատաշուկայի վերաբերյալ վերլուծություն, և իրենց հասանելի ինֆորմացիային բնակիչները իրազեկ չեն, հատկապես աշակերտները և պատանիները: Համայնքում թափուր աշխատատեղերի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ չկան համապատասխան մասնագետներ, այսինքն համայնքում կա առաջարկի և պահանջարկի անհամապատասխանություն: Համայնքում պարբերաբար տարբեր մասնագետներ ունենում են վերապատրաստման կարիք, և չվերապատրաստելով աշխատաշուկայում մրցակցությունից դուրս են մնում: Առաջարկվող ծրագրի միջոցով նախատեսվում է նպաստել տարբեր սոցիալական խմբերի՝ կանանց, երիտասարդների, պատերազմի և համաճարակի պատճառով գործազուրկ դարձած, աշխատաշուկայում մրցունակության բարձրացմանը խմբերի վերապատրաստման և ուղղորդման միջոցով:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 11
«Համայնքում մարզական կյանքի ակտիվացում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսում
---	--

Ծրագրի անմիջական նպատակ	Համայնքում գործող մարզական խմբակների ակտիվացում և կարողությունների բարելավում						
	Մարզական խմբակներում ընդգրկված երեխաների և պատանիների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		10	30	45	55	60	70
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Նոր մարզաձևերի զարգացման համար հնարավորությունների ստեղծում						
	Ցուցանիշը Խմբակների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	1	2	3	4	5
	2. Համայնքի մարզական խմբերի մասնակցությունը մարզային և հանրապետական մրցաշարերին						
	Մարզային և հանրապետական մարզական խաղերի թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		3/2	5/3	6/4	7/5	8/6	9/7
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Մարզադպրոցի համար սենյակի տրամադրում 1.2 Ֆուտբոլի դաշտի բարեկարգում 1.3 Նախակրթարանների սաների ֆիզիկական պատրաստվածության հաճախակի գնահատում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Մարզահագուստի ձեռքբերում, 2.2 Մարզիկների և մարզիչներին խրախուսման համակարգի մշակում և ներդրում, 2.3 Համայնքի սպորտային նվաճումների անկյունի ստեղծում						
Ծրագրի բյուջեն	30 մլն դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Համայնք, կառավարություն, դոնորներ, ՔՀԿ-եր, Հովանավորներ, բարեգործներ, համայնքային ակտիվ խմբեր, մարզագույք, փորձագետներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Մարզիկների համար հեռանկարների բացակայություն սպորտում, ծնողների ցածր հետաքրքրվածություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Մարզադպրոցների և մարզական խմբակների սաներ, երեխաներ, մարզասեր բնակչություն						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում առողջ ապրելակերպին զարկ տալու նպատակով առավել մեծ ուշադրություն կհատկացվի բոլոր մարզաձևերի զարգացմանը համայնքում՝ սկսած նախադպրոցական տարիքից:						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 12
« Զբոսայգիների/խաղահրապարակների կառուցում և վերազինում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Տաթև համայնքում չկան բնակչության հանգստի ու ժամանցի համար նախատեսված բարեկարգ զբոսայգիներ, քիչ են առողջ ապրելակերպով ապրող համայնքաբնակները: Ներկայումս գործող զբոսայգիների վիճակը չափազանց անմխիթար է/զբոսայգիների տարածքներն առկա են, սակայն չեն գործում՝ քարուքանդ վիճակում են/:						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Նպաստել համայնքի բնակիչների առողջ ապրելակերպին և մարզական կյանքի ակտիվացմանը						
	Առողջ ապրելակերպով ապրող քաղաքացիների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		50	85	100	150	200	250
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Բարեկարգվել են համայնքի բակերն ու խաղահրապարակները						
	Ցուցանիշը Բարեկարգ զբոսայգիների և խաղահրապարակների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	1/1	3/2	5/3	7/4	8/4
	2. Համայնքի բնակավայրերում ակտիվացել է մարզական կյանքը						
	Բնակավայրերի միջև կազմակերպվող մարզական խաղերի թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2021		2022	2023	2024	2025	2026	
2		6	10	15	15	17	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Մշակել զբոսայգիների և խաղահրապարակների բարեկարգման և կահավորման նախագծեր 1.2. Կազմակերպել բակերում և բնակավայրերում համայնքի բնակիչների հետ քննարկումներ 1.3 Ձևավորել աշխատանքային խումբ՝ մասնակցությամբ համայնքապետրանի, ՔՀԿ-երի, բիզնես սեկտորի ներկայացուցիչներ 1.4 Ամբողջացնել նախագծերը և ծրագիր-առաջարկները 1.4 Ծրագիր-առաջարկների ներկայացում պոտենցիալ դոնորներին, բարերարներին 1.5 Համայնքում զբոսայգիների և խաղահրապարակների բարեկարգմանն ուղղված մրցույթների անցկացում 1.6 Շինարարական աշխատանքների կազմակերպում՝ համայնքի բնակիչների կամավորական ակտիվ մասնակցությամբ: 1.7 Վերանորոգված կամ նոր պատրաստված զբոսայգիների և խաղահրապարակների բացում: 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Տարբեր մարզաձևերից առաջնությունների կազմակերպում բակերի և բնակավայրերի միջև 2.3 Առողջ ապրելակերպի քարոզարշավի կամակերպում համայնքի բոլոր բնակավայրերում, ներառյալ դպրոցներում 2.2. Տարբեր մարզական մրցույթների կազմակերպում և մրցանակաբաշխություն;						
Ծրագրի բյուջեն	50 մլն դրամ						

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Համայնք, կառավարություն, դոնորներ, ՔՀԿ-եր, միջազգային կազմակերպություններ հովանավորներ, բարեգործներ, համայնքային ակտիվ խմբեր, շինանյութ, մարզագույք, կամավորներ, սոցիալական գովազդ, պաստառներ,
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Մարզիկների համար հեռանկարների բացակայություն սպորտում, ծնողների ցածր հետաքրքրվածություն
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Մարզադպրոցների և մարզական խմբակների սաներ, երեխաներ, մարզասեր բնակչություն
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում առողջ ապրելակերպին զարկ տալու նպատակով առավել մեծ ուշադրություն կհատկացվի բոլոր մարզաձևերի զարգացմանը համայնքում՝ սկսած նախադպրոցական տարիքից:

Ծ Ր Ա Գ Բ Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 13

« Սոցիալապես խոցելի ընտանիքների երեխաների լրացուցիչ կրթության համար վճարների փոխհատուցում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Նպաստել սոցիալապես խոցելի ընտանիքներին՝ ներգրավելով երեխաներին երկարօրյա ուսուցման մեջ, զարգացնելով երեխաների ինքնուրույն սովորելու կարողությունները, ստեղծագործական ունակությունները:						
	Ծառայությունից օգտվող երեխաների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	100	120	120	150	150
	1. Համայնքի բնակիչները տեղեկացված են կենտրոնի գործունեության մասին						
	Իրազեկված բնակիչների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	500	700	700	1000	1000
	2. Սոցիալապես խոցելի ընտանիքների երեխաները ստանում են լրացուցիչ կրթություն						
	Լրացուցիչ ուսուցման առարկաների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	4	4	5	5	6
	3. Առկա է ներհամայնքային տրանսպորտ բնակավայրերի համար ծառայության մատչելիությունը ապահովելու համար						
	Բնակավայրերի թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	5	5	5	5	7
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Իրազեկման արշավների կազմակերպում						

	1.2 Ծառայության մասին տեղեկատվական թերթիկների տպագրում և տարածում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Ծառայության մատուցող կազմակերպության հետ լրացուցիչ պարապմունքների ցանկի հստակեցում 2.2 Կազմակերպության հետ պայմանագրի կնքում 3-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 3.1 Ծառայությունից օգտվող երեխաների քարտեզագրում և չվացուցակի սահմանում 3.2 Երեխաների ծնողներին և վարորդի հրահանգավորում 3.3 Տրանսպորտային միջոցի հարմարեցում հատուկ կարիքներով անձանց համար
Ծրագրի բյուջեն	12 մլն դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Համայնքում առկա կրթական հաստատություն
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Ծնողների թյուր պատկերացումները կրթության կարևորության մասին
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Խոցելի ընտանիքներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Խոցելի ընտանիքների և աշխատող ծնողների դպրոցահասակ երեխաները, հնարավորություն չունենալով ինքնուրույն դասապատրաստում իրականացնելու, չեն ստանում որակյալ կրթական ծառայություններ: Ծնողները տարբեր պատճառներով ի վիճակի չեն օգնել նրանց, ուստի երեխաները դասի են ներկայանում անպատրաստ, անտարբեր են դառնում ուսման և դպրոցի նկատմամբ: Բացի այդ, դասերից հետո, երեխաները դուրս են մնում վերահսկողությունից, քանի որ ծնողների մի մասը զբաղված են գյուղատնտեսական աշխատանքներով, մի մասն էլ պարզապես անտարբեր են երեխաների առօրյայի նկատմամբ: Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 4 նոյեմբերի 2010 թվականի N 1496-Ն որոշումը, որով սահմանվում է վճարովի հիմունքներով հանրակրթական և (կամ) մասնագիտական լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կարգը, նախատեսվում է համայնքի օժանդակությամբ՝ վճարների փոխհատուցման միջոցով, ներգրավել սոցիալապես ընտանիքների երեխաներին լրացուցիչ կրթական ծրագրերում: Նման ծրագրերի առկայությունը կլուծի երեխաների ուսման առաջադիմության, ինչպես նաև երեխաների ժամանցի հարցը: Երեխաները կստանան լրացուցիչ կրթական ծառայություններ, ձեռք կբերեն նոր գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ, կձևավորվի նոր արժեքային համակարգ: Նման ծառայությունների առկայության անհրաժեշտությունը եղել է ծնողների պահանջով:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Զ Ն Ա Գ Ի Ր N 14

« Տարեցների սոցիալական պաշտպանվածության՝ տնային այցելությունների միջոցով»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը
	Նպաստել տարեցների սոցիալական պաշտպանվածությանը՝ համայնքում կազմակերպելով տնային այցելությունների շարժական ծառայություններ:

Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ծառայությունից օգտվող շահառուների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	50	60	70	70	80
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Համայնքի բնակիչները տեղեկացված են համայնքում գործող ծառայության մասին						
	Ծառայությունների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	500	500	600	600	700
	2. Տարեցները ստանում են մասնագիտական ծառայություններ և խնամք իրենց տանը						
	Ծառայությունների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	3	3	5	5	5
	3. Համայնքում գործում է տարեցների համար մոբիլ ծառայություն						
	Կատարված տնայցերի քանակ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	600	1200	1400	1400	1600
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Իրազեկման արշավների կազմակերպում 1.2 Ծառայության մասին տեղեկատվական թերթիկների տպագրում և տարածում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Մատուցվող ծառայությունների ցանկի հստակեցում 2.2 Մասնագետների ներգրավում և վերապատրաստում 2.3 Մասնագետների կողմից մատուցվող ծառայությունների գրաֆիկի սահմանում 3-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 3.1 Տարեցների համար ծառայությունների մատուցման հրահանգավորում 3.2 Տարեցների հետ համատեղ ծրագրերի պլանավորում 3.1 Կամավորների հավաքագրում						
Ծրագրի բյուջեն	12 մլն դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառայության կազմակերպման մասնագետներ, տրանսպորտ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Համայնքի բնակավայրերի հետ տրանսպորտային հաղորդակցության խնդիրներ, իրազեկման ցածր մակարդակ:						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Միայնակ, հատուկ ծառայությունների կարիք ունեցող տարեցներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026						

Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Վերջին տարիներին տարեցների, ինչպես նաև հաշմանդամություն ունեցող անձինք՝ մոտ 300 հոգի, տարբեր պատճառներով, մնացել են միայնակ և անտեսված՝ հիմնականում արտագաղթով պայմանավորված: Նրանք չեն օգտվում մի շարք առողջապահական, խնամքի, տարրական սոցիալական ծառայություններից: Չունեն տարրական իրավական գիտելիքներ, ինչի պատճառով էլ չեն կարողանում օգտվել անգամ պետության կողմից իրենց տրամադրվող ծառայություններից (օրինակ՝ անվճար տրամադրվող դեղորայքից): Տարիքով պայմանավորված՝ նրանք չեն կարողանում ինքնուրույն լուծել իրենց կենցաղային կարիքները՝ օգտվել խանութից, առողջապահական կենտրոնից:
-------------------------------	--

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 15

«Համայնքի բարեկարգում և կանաչապատում, համայնքի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, կոմունալ ենթակառուցվածներ»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի աղբահանության և սանիտարական մաքրման կազմակերպում, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Բնակչության բավարարվածություն համայնքում իրականացվող սանիտարական մաքրումից և աղբահանությունից, բարեկարգ համայնք						
	Գնահատականը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		միջին	լավ	լավ	լավ	բարձր	բարձր
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	2. Համայնքի աղբահանության և սանիտարական մաքրման պատշաճ կազմակերպում						
	Համայնքի սանիտարական մաքրման ենթարկվող տարածքի մակերեսի հարաբերությունը համայնքի ընդհանուր տարածքի մակերեսին, %	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		50	55	60	70	70	70
	3. Համայնքի բոլոր բնակավայրերի ջրամատակարարման բարելավում						
	Համայնքի ապահովվածությունը շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ, %	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		30	35	40	50	60	70
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. համայնքի գլխավոր աղբավայրի ցանկապատում, նոր աղբավայրի շահագործում 2.2. համայնքի բնակավայրերում աղբահանության կանոնակարգում 2.3 աղբի տեսակավորման մշակույթի ձևավորում 2.3 նոր աղբատար մեքենայի շահագործում 2.4 նոր աղբամանների տեղադրում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 3.1 կոյուղագծի նորոգում 3.2 վթարված հատվածների վերականգնում 3.3 ջրամատակարարման ցանցի վերակառուցում						

Ծրագրի բյուջեն	200 մլն դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Աղբատար, աղբահավաք մեքենաներ, աղբամաններ, սանիտարական պարագաներ, շինարարներ
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Բնակչության մտածողության փոփոխության դժվարություն
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Գորիս համայնքի բնակիչներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	«Տաթև համայնքի բարեկարգում և գյուղաշխատանքներ» ՀՈԱԿ-ի միջոցով կշարունակվեն կատարվել փողոցների, եզրառուների ամենօրյա սանիտարական աշխատանքներ, և շաբաթօրյակներ, փողոցների ձյան մաքրման, ավազի ցանման, լվացման աշխատանքներ, շնասպանություն, ծառերի սանիտարական էտման, ծառաբների սպիտակեցման, մոլախոտերի դեղային վնասագերծման, մայթերի խոտհունձի աշխատանքներ, ծառատունկ և ծաղկապատում:

Ծ Ր Ա Գ Բ Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 16
«Համայնքային տրանսպորտային համակարգի ներդրում և սպասարկում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանություն և շահագործում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Համայնքի տրանսպորտային սպասարկման կանոնակարգում						
	Գնահատականը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		Ցածր	Ցածր	միջին	միջին	բարձր	բարձր
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Գյուղական բնակավայրերի տրանսպորտային սպասարկման բարելավում						
	Համայնքի կենտրոնական բնակավայրի հետ հասարակական տրանսպորտի սպասարկում ունեցող բնակավայրերի թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		0	3	5	6	7	8
	2. Համայնքային ենթակառուցվածքների ճանապարհների բարեկարգում և ենթակառուցվածքների ստեղծում						

	Համայնքի ենթակայության տակ գտնվող ճանապարհների ամեն տարի բարեկարգված հատվածի երկարության հարաբերությունը համայնքի ենթակայության տակ ճանապարհների ընդհանուր երկարությանը, %	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		2,5	2,5	3	4	6	7
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. նոր միկրոավտոբուսի ձեռքբերում և նոր երթուղու շահագործում 1.2. ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 ճանապարհային նշանների տեղադրում 2.3 ավտոբուսային կանգառների կառուցում և կահավորում 2.4 ճանապարհների նշագծում						
Ծրագրի բյուջեն	270 մլն դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Միկրոավտոբուսներ, ճանապարհաշինական տեխնիկա, շինարարներ, ճանապարհային կահավորանքի տարրեր						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Մակավ բյուջետային միջոցներ						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Տաթև համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում բացակայում է հասարակական տրանսպորտը: Համայնքում միջբնակավայրային փոխադրումն իրականացվում է հիմնականում տաքսիներով: Համայնքում նոր միկրոավտոբուսի շահագործումը համայնքապետարանի կողմից կտանի հասարակական տրանսպորտի ավելի արդյունավետ կառավարմանը, քաղաքակիրթ սպասարկման կազմակերպմանը, նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը և բնակչության ու զբոսաշրջիկների միջբնակավայրային տեղաշարժի դյուրինացմանը:						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 17
«Ներհամայնքային ճանապարհների ասֆալտապատում»

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Սոցիալական խնդիրների լուծում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Բնակավայրի բարեկեցության բարձրացում						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ հազար դրամ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
			--	--	35000.0	37000.0	--
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Ունենալ ասֆալտապատ, բարեկարգ ճանապարհներ						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1.Ծրագրի ֆինանսավորումը իրականացնել դոնոր կազմակերպությունների ներգրավմամբ 1.2. 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1.Նախագիծ-նաձահաշվի պատվիրում, գյուղի սեփական հողամասերի աճուրդ-վաճառքների կազմակերպում՝ միջոցների ներգրավման համար 2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	72000.0 հազար դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Դոնոր կազմակերպությունների միջոցներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	--						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Գյուղի բնակիչներ և զբոսաշրջիկներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2024-2025թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 18
«Զբոսաշրջության զարգացման խթանում»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքում զբոսաշրջության զարգացման խթանում		
	Համայնք այցելող զբոսաշրջիկների թվի աճ		
		Ելակետային	Թիրախային արժեքներ

Ծրագրի անմիջական նպատակ	Հյուրանոցներում այցելությունների թիվը¹	արժեք					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		15000	20000	25000	30000	35000	40000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	Զբոսաշրջությունից ոլորտից եկամուտ ստացող բնակիչների թվի աճ գյուղական բնակավայրերում						
	Հյուրընկալող ընտանիքների և հյուրատների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		17	22	28	33	35	40
	Համայնքի՝ որպես զբոսաշրջային կենտրոնի բրենդի ձևավորում, իրազեկման բարձրացում						
	Տեղեկատվական բուկլետների, քարտեզների թվաքանակը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
-		500	1000	1500	2000	2500	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1 Հյուրընկալող ընտանիքների ցուցակագրում, կարողությունների բարելավում						
	1.2 Ագրոտուրիզմի և գաստրոնոմիկ տուրիզմի զարգացում՝ օգտագործելով հատկապես տեղական ավանդույթները պահպանող գյուղական բնակավայրերում առկա ներուժը						
	1.3 Համայնքում զբոսաշրջիկին պահելու օրերի թվի ավելացում՝ նոր զբոսաշրջային հետաքրքրությունների ստեղծման միջոցով						
	2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	2.1 Պատմամշակութային հուշարձանների, զբոսաշրջությանը սպասարկող ենթակառուցվածքների ցուցակագրում և քարտեզագրում						
	2.2 Տեղեկատվական ցուցանակների տեղադրում						
	Ծրագրի բյուջեն						
	20 մլն						
	Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Հյուրանոցներ, հյուրատներ, հյուրընկալող ընտանիքներ, ցուցանակներ, տպագիր նյութեր, մասնագետներ՝ գիդեր, քարտեզագրողներ					
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Համայնքի բնակիչների մոտ հյուրասիրության և բիզնեսի միջև սահմանի բացակայություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Զբոսաշրջության մեջ ներգրավվածներ, զբոսաշրջությանը սպասարկող ծառայություններ մատուցողներ, համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2026						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագրով Տաթև համայնքը կվերաճի զարգացած զբոսաշրջային հանգույցի իր բոլոր բաղադրիչներով:						

4. ՀԶԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

ՀԶԾ-ում ընդգրկված ծրագրերը նախատեսվում է իրականացնել համայնքային և պետական բյուջեի, տեղական և միջազգային դոնոր կազմակերպությունների, մասնավոր ընկերությունների և բարերարների կողմից արված ներդրումներով: ՀԶԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի մի մասն ունեն հստակ ֆինանսավորման աղբյուրներ: Ծրագրերը կիրականացվեն պետական բյուջեի, համայնքային բյուջեի և դոնոր կազմակերպությունների ներդրումներով: ՀԶԾ-ում ընդգրկվել են նաև համայնքի համար առաջնահերթ նշանակություն ունեցող ծրագրեր, որոնց իրականացման համար համայնքը փնտրում է ֆինանսավորման աղբյուրներ:

5. ՀԶԾ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

Զարգացման ծրագրի բաղկացուցիչ մաս է կազմում ՀԶԾ մոնիթորինգի անձնագիրը, որը կազմվել է ընդհանուր համայնքի համար, այլ ոչ թե ըստ բնակավայրերի, քանի որ զարգացման ծրագրում ընդգրկված միջոցառումները առանձին դեպքերում նախատեսվել են ընդհանուր համայնքի կրտավածքով և ըստ բնակավայրերի չեն տարանջատվել /մոնիթորինգային պլանը կցվում է/:

Աշխատակազմի քարտուղար՝

Մարի Թևոսյան